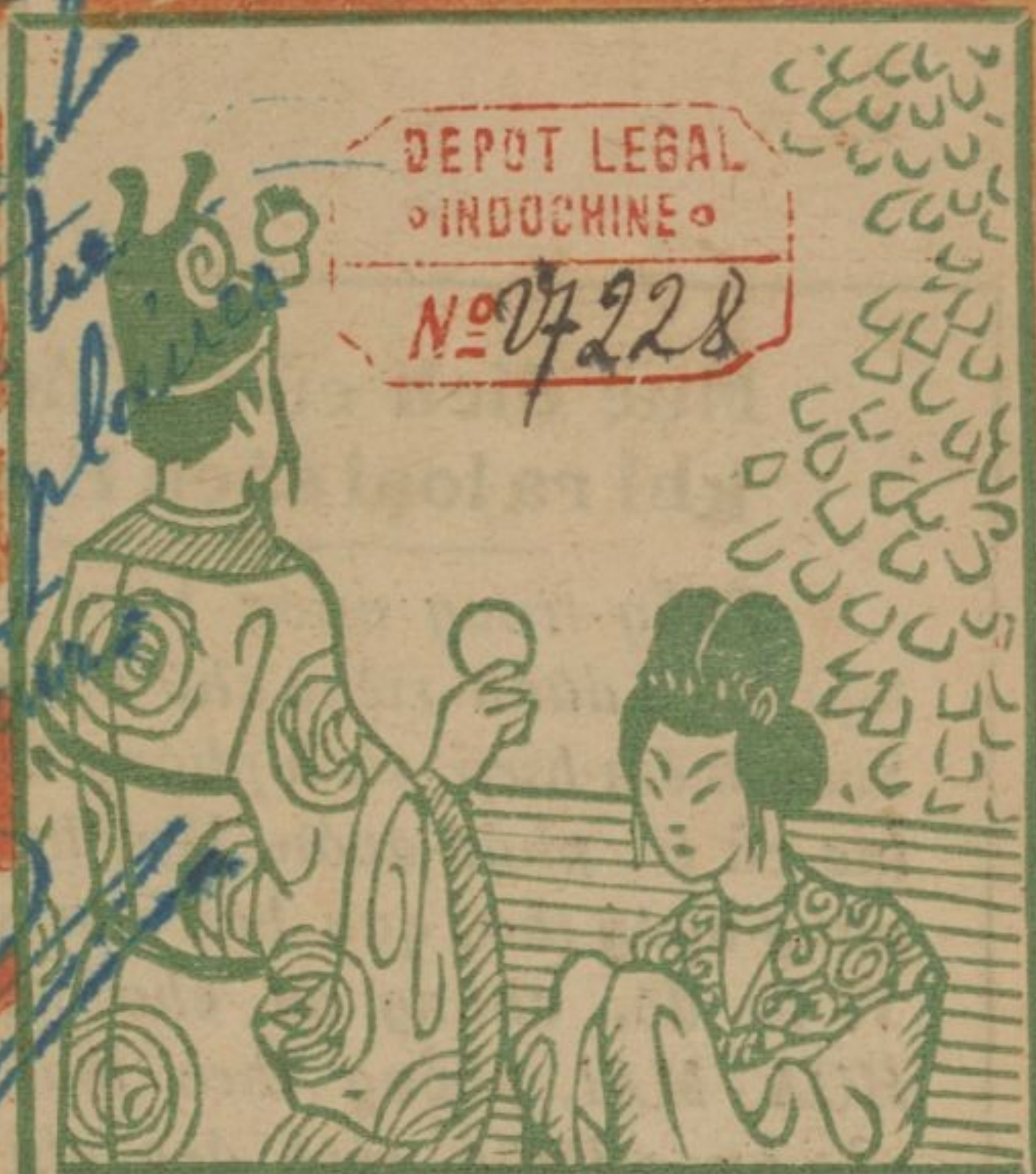

ACH HOA MAI

ố 4 Giá 0\$10

CHIẾC VÒNG BẠCH NGỌC

của THY HAC

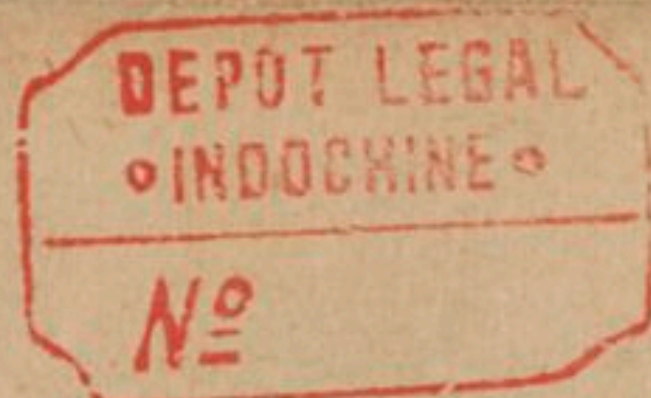
Công lực

Mục đích của chúng tôi khi ra loại sách Hoa Mai

Thấy trong nước hiện nay những loại sách dành riêng cho học sinh ít quá. Sách kiểm-hiệp, sách phong-tình làm sai-lạc cả trí phán-đoán, làm hư cả cái bản năng ngây thơ, quý báu của các học sinh. Vì lẽ đó, chúng tôi cho ra loại sách HOA - MAI, phỏng theo loại Livre Rose của nước Pháp, sách đẹp, giá rẻ, có tính cách luân-lý, hoặc lịch-sử, hoặc khoa-học, do những nhà văn có chân tài viết.

Mục đích của chúng tôi là giúp đỡ vào việc gia đình giáo-dục, bài trừ những loại sách có hại cho học-sinh, gây lòng tin-cần. Các bậc huynh-trưởng, tự nay đã chắc-chắn có loại sách Hoa Mai rất đứng-đắn, cho con em, các ngài không mất thì giờ lựa chọn nữa. Và không có cái quà gì quý giá bằng một cuốn sách Hoa-Mai rất đẹp, rất có ích, rất vui, giá 0\$10, mà các ngài mua để làm quà cho các em, các con, các cháu.

Nhà xuất bản Cộng-Lực

Chiếc Vòng Bạch Ngọc

Ngày xưa, một vị hoàng-đế tuổi già sức yếu, không con kế tự, thường lộ vẻ buồn phiền. Lúc nào ngài cũng rầu-rầu nét mặt. Các quan bày hàng trăm cách giải trí để mua vui cho vua nhưng ngài vẫn không tươi được chút nào.

Một hôm, ngài phân-nàn cùng quần-thần:

— Trẫm tự xét mình không làm gì ác mà tại sao trời xanh lại băm trẫm vào đường bất hiếu: không con nối dõi tông-đường. Chư khanh có phương-kế nào giúp trẫm được toại ý, khỏi phải mang tiếng xấu cùng thiên-hạ.

Một vị lão học-sĩ quỳ tâu:

— Muôn lâu bề - hạ, bà Nhan - Thị vì hiếm

hoi đi lễ dâng hương cầu trời phật độ trì nên mới sinh ra đức Khổng. Bệ-hạ nên theo gương người trước thử làm như thế xem có kiến hiệu chăng.

— Nhưng bà Nhan-Thị còn đương kỳ sinh nở, có thể thụ thai sinh ra đức Khổng. Trẫm và hoàng-hậu đều già nua tuổi tác, trẫm chỉ ngại sự thành tâm cầu nguyện chẳng được ích gì.

— Bệ-hạ nên tin ở lòng từ-bi đại-độ và pháp-thuật vô-biên của đức Như-Lai phật-lồ. Chùa Đại-Từ trên núi Vân-Thai có tiếng là linh-thiên, bệ-hạ đến lễ may ra trời thương, thánh độ, mà thi ân cho.

— Vậy khanh khá chọn ngày lành, tháng tốt, để trẫm sai sửa đường làm trạm, kén người hộ giá.

— Từ đây đến núi Vân-Thai không lấy gì làm xa lắm vả lại đường đi không có gì là nguy nan, hiểm trở. Bệ-hạ nên cùng hoàng-hậu vi-hành đi thì hơn. Loan sa phượng liễn không phải dùng tới, chỉ một con ngựa, một cỗ kiệu xoàng với một tấm lòng thành kính, thế là đủ rồi. Mai chính ngày tốt, bệ-hạ cứ theo ý kẻ hạ-thần xem sao.

Hôm sau, vua và hoàng-hậu ăn mặc như kẻ thường dân mang vàng hương đi lễ. Ngựa vua đi trước, kiệu hoàng-hậu theo sau, thẳng lối núi

Vân-Thai tiến bước. Mặt trời lên tới đỉnh đầu thì vua cũng tới chân núi — Vua gặp một người tiểu phu đương ngồi ăn cơm nằm dưới gốc cây. Ngài hỏi thăm đường lên chùa. Người tiểu phu lễ phép trả lời, chỉ lối rất cẩn thận và mời ngài nghỉ ngơi, ăn cơm với mình. Vua thấy người tử tế đem lòng mến. Nhân thấy trời đương nắng nên ngồi nán lại nghỉ dưới bóng râm của một cây cồ thụ cành lá rậm rạp sòe ra như cái tán khổng-lồ.

Vua hỏi chuyện người tiểu phu cho đỡ buồn, và luôn thề xem xét cách sinh hoạt của một người trong hạng cùng đinh :

— Bác kiếm có đủ ăn không ?

— Cảm ơn cụ cũng nhì nhằng thôi. Tuy tiền bán củi chẳng được là bao nhưng chúng cháu ăn tiêu dè sẻn nên thế nào cũng đủ.

— Bác có mấy cháu ?

— Cháu có sáu đứa sản sản bằng nhau, hãy còn bé cả.

— Quý hóa quá. Bác thật được sung sướng.

— Cụ dạy thế chứ, chúng nó như quỷ sống cả lũ. Thật lắm lúc cháu đến phát điên vì chúng đấy, cụ ạ.

— Có trẻ vui cửa vui nhà lắm nhỉ ?

— Kể vui thì cũng vui thật, nhưng lắm lúc cũng khò, kiếm được ít tiền không đủ cho

các cháu ăn, chúng nó khóc sốt cả ruột.

— Tôi chỉ mong có một đứa trẻ để vui cảnh già mà cũng không sao có được.

Thôi bác làm đi kéo mất thì giờ trẻ nó mong. Đây tôi có nén vàng đãi bác để bác thêm vào nuôi các cháu.

Bác tiểu phu cảm ơn vua và hoàng-hậu; chưa bao giờ bác được cầm một nén bạc chứ đừng nói đến nén vàng. Tay mân mê nén vàng, bác tưởng như mơ ngủ.

Lên đến chùa thì trời đã xế chiều, vua và hoàng-hậu lễ bái xong ngủ lại ở chùa để nằm mộng.

Nửa đêm vua đương mơ-mơ màng-màng, thấy một đồng tử đầu đeo trái đào tay cầm cành phan đánh thức giậy và đưa vào nội điện. Vừa vào đến nơi, vua nhìn thấy đức Bồ-tát ngồi trên tòa sen, vua thi-lễ và khấn-khoản xin đức Bồ-tát giúp đỡ. Đức Bồ-tát nói :

— Nhà vua không có con cũng vì lúc trẻ hay gây việc binh-đao.

— Nhưng đó có phải là lỗi ở quả-nhân đâu. Quả-nhân phải giúp quân mọi rợ để giáo hóa chúng.

— Nhà vua tưởng chỉ có việc ra công đánh đông giúp bắc, bình thiên hạ thế là đủ rồi. Nhưng nhà vua có biết vì thế mà sát hại bao

nhieu sinh linh. Thượng-đế muốn trừng phạt người nên làm cho tuyệt tự. Nhưng nay Phật tổ nghĩ thương người đã biết sám hối hay đề ý đến công việc từ thiện, nên ban thưởng cho người một cây hoa quý.

— Quả nhân chỉ cần có một đứa con dù trai dù gái để vợ chồng được chăm-chút nâng-niu, hưởng cái hạnh-phúc hoàn-toàn của mọi kẻ thường dân. Quả nhân tuy có yêu hoa thật, nhưng trông hoa lại nhớ đến con thì lòng lại càng thêm buồn mà thôi.

— Vẫn biết thế nhưng cây hoa này sẽ làm người quên mọi buồn phiền. Người cứ cầm cái hạt này, đem trồng vào chậu ngọc rồi người sẽ biết.

— Đức Bồ-tát đã dạy, quả-nhân xin vâng theo. Giá mà được đứa con thì hay hơn.

— Nhà vua nên giữ gìn cẩn thận rồi sẽ có điều hay.

— Xin tuân lời Bồ-tát chỉ giáo.

— Thứ hoa này có một tính cách rất lạ. Nhà vua nên đề ý, hoa mọc lên sẽ có một hình thù rất xấu nhưng có một hương thơm rất đậm, rất ngát. Nếu nhà vua không muốn cho hoa xấu thì cứ đem ra phơi ngoài trời, để dầm sương, hoa sẽ đẹp nhưng càng đẹp bao nhiêu hương càng mất đi, và sau cùng, biến

hắn thành ra hoa chỉ có sắc mà không có hương.

Đức Bồ-tát nói xong liền cầm phất trần phe-phây. Nhà vua sức tỉnh. Ngài sờ vào tay áo còn thấy cái hạt bé nhỏ xinh-xinh. Ngài đem huyện nói với hoàng-hậu.

Về cung, hoàng-hậu theo đúng lời dặn, trồng vào chậu ngọc. Được ít lâu một thân cây bé nhỏ mọc lên và một bông hoa lạ nở. Hoa xấu quá chẳng ra hình thù gì. Ai trông thấy cũng phải ngửa mắt, muốn bứt vứt đi cho rảnh. Cánh sạm ngoặt, rách toí-tả, héo-hắt, nhị thô, màu vàng ệnh. Nhưng mà hương thơm ngào-ngạt. Cả hoàng thành phảng-phất đi - hương thơm phưng-phức. Người ta tưởng đó là hương của trăm hoa góp lại. Hoàng-hậu thích hương hoa nhưng lại ghét sắc hoa. Hoàng hậu nghĩ bụng thà rằng nó không có hương thơm nhưng nó đẹp còn hơn. Hoàng hậu liền đề ra sương nắng. Hoa đổi hình dần-dần. Cánh liền lại, tươi lên mơn-mỏn. Màu xám biến đi, dành chỗ cho màu trắng muốt điểm hồng. Nhị tơ óng như sợi vàng. Lá thuôn xanh như ngọc thạch. Nhưng hương thơm mất dần, rồi đến khi hoa đẹp hoàn-toàn thì hương biến mất.

Hoàng-hậu thường ngồi ngắm bông hoa lạ. Ngài thấy hoa lại sức-động can - tràng. Ngài

ao-ước có một đứa con gái xinh đẹp như hoa. Ngải nghĩ đến đời khô-khan buồn-tẻ của mình mà tủi-cực. Ngải khóc, hai giọt lệ nóng rơi vào đài hoa. Cánh hoa đương sòe nở bỗng từ từ khép lại. Hoàng hậu giật mình chăm chú nhìn. Bông hoa to dần, to dần và sau cùng những cánh lại từ từ mở ra để lộ một đứa con

gái mỗn-mĩm đương giơ tay chân mập - mập, đỏ hồng hào cộ quây. Hoàng hậu mừng quá ắm vào khoe vua. Vua sung-sướng quá, không ngờ còn có diễm-phúc có một đứa con. Vua ra lệnh cho thần-dân cùng hưởng vui, [trăm quan đều được thăng thưởng và dự yến trong

hoàng-cung, nhân-dân được tha thuế và đặc cách mở hội chơi - bởi trong một tháng, tù nhân được tha hết, và những kẻ khó được tiền phân-phát lấy trong kho nhà vua.

Như-Lan công-chúa được vua và Hoàng-hậu chiều chuộng âu yếm. Hàng chục người bảo-mẫu nuôi-nấng, hàng trăm người cung-nữ hầu hạ. Công-chúa hơi se mình, những ngự-y tới tấp đến chân mạch, bốc thuốc. Công chúa muốn gì được ấy. Hơi trái ý là lăn-lộn khóc-lóc, làm cho vua và Hoàng-hậu cuống quít dỗ-dành.

Những bình ngọc quý bày trên tủ đều bị công chúa đòi lấy xuống chơi, rồi đến khi chán lại ném mạnh xuống đất làm cho vỡ tan-tành. Vua và hoàng-hậu không hề phạt ý bao giờ.

Có lần người bảo-mẫu dẫn công chúa ra vườn Ngự-uyên chơi. Công chúa đòi hái hết các thứ hoa đẹp. Người bảo mẫu không dám chiều, vì sợ phạm tội với vua. Công chúa khóc rầm-rĩ. Vua nghe thấy liền nói:

— Công chúa muốn gì, người cứ theo ý mà làm. Cả một vườn hoa này trăm coi không quý bằng giọt nước mắt của công-chúa. Cứ hái đi, cho công-chúa vui lòng.

Công chúa thích chơi bướm. Vua ra lệnh cho dân gian ai bắt được bướm đẹp mang tiến đến được trọng thưởng. Bướm ở các nơi mang đến

đề trong cung vua. Những con bướm muôn màu sắc-sỡ bay nhớn-nho trong một cái lồng to bằng mấy gian nhà, nan làm bằng những gióng trúc nhỏ lẫn-lăn. Hoa lá gài chung quanh. Công chúa ngồi ngoài xem bướm nhưng cũng không lâu, vì công chúa chóng chán. Đã không thích nữa, công chúa chỉ muốn hủy bỏ đi. Vì thế nên công chúa sai bắt từng con một sẻ cánh tan nát, thấy những con bướm tươi-tả, sắc-sỡ, ngắc-ngỏi, công chúa vỗ tay có dáng vui thích lắm.

Suốt ngày công chúa sai tìm những tổ kiến để đổ nước cho chúng luống cuống chạy hay nổi lều bều trên mặt nước.

Những con mèo ngoan-ngoãn và những con chó hiền lành đều sợ công chúa. Chúng đã bị nhiều lần đau đớn vì tính tình nghịch quái ác của công chúa. Công chúa bắt mèo, chó nhin dói rồi đem chúng vào cũi. Công chúa ném miếng thịt vào để nhin chúng tranh nhau, cắn nhau, cấu sẻ nhau. Những lúc mèo bị chó ngoạm lưng chảy máu hay chó bị mèo cào toạc da là những lúc công chúa tươi cười nhất. Những tiếng cười lạnh-lãnh ròn tan, nổi lên giữa tiếng gầm gừ của mèo chó. Chán cách ấy lại bày cách khác. Công chúa sai quăng chúng xuống hồ. Hễ chúng ngoi-ngóp đến gần lại lấy sào dây chúng ra xé. Người ta không thể tưởng tượng một cô

bé xinh tươi như thế lại có những cử-chỉ quái quắc, chỉ thích làm đau-đớn súc vật.

Vua và hoàng-hậu lựa lời khuyên răn :

— Con đừng nên hành hạ loài vật, vì chúng cũng biết đau-đớn như người. Chúng là những đầy tớ giúp việc rất đắc lực và rất chung thành.

— Con có làm gì đâu ?

— Con để chúng cắn nhau, tuột da, chứt lông, hay ném chúng xuống nước thế là hành-hạ đấy.

Công chúa cho là vua và hoàng-hậu coi loài vật hơn mình, lại dạn dĩ khóc thút thít, thành ra vua và hoàng-hậu không nói gì nữa, sợ con gái yếu buồn.

Như-Lan công chúa càng lớn càng đẹp. Sắc tăng lên thì tính xấu cũng tăng lên. Công chúa không biết thế nào là lòng nhân-đức, độ-lượng. Công chúa không hành-hạ loài vật thì lại hành hạ người hầu.

Những hình phạt của công chúa khiến cho vua và hoàng hậu chau mày, chỉ biết lựa lời nói, họa may công chúa có sửa đổi chút nào chăng.

— Lũ cung nhân ở hầu hạ con cũng là những người như con. Không may cho chúng phải sinh vào nhà nghèo nên chúng phải chịu khổ sở biến thân làm kẻ tôi đòi. Con không nên nghiêm-ngặt quá làm chúng phải đau đớn.

— Con chỉ phạt chúng nó khi có điều lầm-lỗi.

— Thì ai là không nhớ chân nhớ tay. Con chỉ nên bảo chúng nên cẩn thận để ý đến công việc làm là đủ rồi.

— Nhưng con không hoài hời nói với lũ khốn nạn ấy. Những lời căn dặn như nước đổ đầu vịt, chúng nó có thêm để ý đến đâu. Có đau đến thân chúng mới nhớ lâu.

Rắn thể nào cũng không được, công chúa càng ngày càng làm quá.

Công chúa đến tuổi trưởng-thành. Bao nhiêu vương-tôn, công-tử, bao nhiêu hoàng-tử các nước chư hầu cùng các nơi lân-cận đều rấp-ranh bắn sỏ. Người nào vào chầu vua cũng tấp-tênh lên ngôi phò-mã, nhưng đi không lại về không, công-chúa kiêu-hãnh vô cùng, khinh mạn mọi người, không thêm để ý đến ai. Một kẻ đi ra, trăm người đi đến.

Vua rất phiền lòng vì cũng biết những người định lấy công-chúa đều khao-khát cái ngai vàng và sắc đẹp lộng-lẫy. Đến khi họ đã nổi ngôi báu và quen với sắc kiêu-diễm, họ không còn gì ao ước nữa, và lúc ấy họ sẽ coi công chúa chẳng ra gì. Sắc đẹp tàn, công-chúa sẽ khờ-sỏ.

Vua hội-họp quần thần, bàn cách tránh cho công-chúa cái tương lai mờ-ám.

Lão-học-sĩ có tiếng là thông kim bác cổ, học rộng biết nhiều, liền tâu :

— Bây giờ chỉ nghĩ cách làm sao đòi được tính nết cho công chúa. Sắc đẹp còn lo tàn-tạ chứ đức-hạnh không bao giờ phai.

— Khanh có cách gì hoán-cải được công chúa?

— Hạ thần tự nghĩ không có cách gì, nhưng bệ-hạ ra lệnh thâu góp ý-kiến mọi người, may ra tìm được phương pháp hay.

— Chả nhẽ bây giờ trẫm lại ra chiếu-chỉ công bố nết xấu của công-chúa. Làm thế để thiên-hạ chê cười công-chúa và khinh bỉ cả trẫm ư?

— Bệ hạ cứ việc cho vời những thiếu-niên đến cầu hôn. Ra lệnh cho họ trong một tháng, người nào tìm được cách gì đổi tính xấu ra nết tốt thì sẽ được lấy công-chúa. Bệ hạ thác cứ rằng người thì nhiều không biết chọn ai, nên phải ra cái cuộc đố kỳ-lạ ấy. Kẻ nào làm được là người tài giỏi và mới xứng sánh đôi cùng công-chúa.

Vua theo lời bàn, vời tất cả mọi người vào sân rộng rồi nói đúng như thế, hẹn ngày này tháng sau, ai có cách nào sẽ lại trả lời, còn ai không nghĩ được thì đừng đến nữa vô ích. Mọi người giải-tán đi tìm phương kế.

Thiếu-Lăng hoàng-tử cũng ở lẫn trong đám thiếu niên khao khát được kết hôn cùng công chúa. Chàng ở nơi xa ngàn dặm đường, cách

trở hàng trăm ngọn núi, nên đến khi thấy vua ra lệnh tìm cách chữa tính nết không biết làm sao về kịp nước nhà vấn-kế các vị lão quan. Chàng đi lang-thang vào rừng sâu, hy vọng tìm một lão-đạo-sĩ nào ân-náu trong hang cùng để hỏi kế. Những vị hoàng-tử khác đều mang theo mưu-sĩ, và tiền bạc, nên không cần đi đâu xa. Họ ở ngay trong thành ăn chơi thỏa thích đề dợt ngày vào triều hiến dâng kế hay. Họ tin ở tài mưu-sĩ, hay tin ở nhời cam-quyết của các người đạo-sĩ mà họ mua chuộc bằng tiền bạc. Trong khi ấy Thiếu-Lãng một người một ngựa đi trên đường thiên lý. Chàng cứ dăm-dăm suy nghĩ, nhưng không tìm ra kế gì.

Trời đã về chiều, chàng cũng chẳng biết rồi mình sẽ đi đâu. Thả lỏng cương cho ngựa muốn đi đâu thì đi Chàng đi, đi mãi, vừa đến một khu rừng thì trời vừa tối. Chàng thấy trước mặt một ông lão già chống gậy, thất thểu đang đi, chàng xuống ngựa hỏi :

— Cụ đi đâu mà bây giờ còn ở trong rừng?

— À, lão đi uống rượu ở nhà người quen. Bây giờ mới tàn cuộc rượu, lão phải vội-vã ra về, vì nhà vắng-vẻ, chỉ có mấy cháu bé. Lão phải qua cái rừng này mới về được nhà.

— Nếu thế thì xin mời cụ lên ngựa với cháu đề đi cho chóng tới nơi,

— Cảm ơn người. Lão đi một mình chịu nhọc một tí còn hơn, vì lão không muốn cái con ngựa này đã mệt-nhọc, lại còn phải mang hai người.

— Được, xin mời cụ lên, cháu sẽ giắt ngựa để cụ đi được chắc-chắn.

Cụ già lên ngựa, Thiếu-Lăng đi chân. Rừng giài quá, đi đến nửa đêm, chàng đã thấy mệt nhọc mà vẫn chưa được nửa đường. Cụ già bảo :

— Hãy nghỉ - ngơi đã kéo mệt quá. Đành là lão nằm đây, mai về sớm vậy. Lão đói quá và khát quá, giá bây giờ được miếng cơm mà ăn, ngụm nước mà uống thì có lẽ hay.

— Thừa cụ, đây cháu còn ít cơm khô, cụ dùng tạm và để cháu lấy nước suối để cụ giải khát.

— Thế người không ăn à ?

— Dạ, cháu không đói lắm, vả lại sức giai cháu nhện là thường. Các cụ mình già tuổi yếu, đi đã mệt, lại đói nữa, thì chịu sao được. Cụ soi cơm đi, để cháu tìm suối.

Chàng sắp-sửa ra đi thì có tiếng hồ gầm, tiếng báo thét, nghe rợn cả người. Chàng vội dìu ông cụ vào cái hang gần đấy, lấy đá chẹn cửa hang cho cẩn thận. Chàng ngần-ngại không muốn ra ngoài, vì chàng e đêm tối, không biết chúa sơn-lâm ở chỗ nào mà giữ mình. Cụ già ăn hết phần

cơm của chàng và kêu khát nước. Chàng lưỡng lự. Cụ già lại kêu khát khô cả cổ họng, có lẽ chết mất. Chàng đành liều đứng dậy đi, vì chàng tự nghĩ mình là người con trai khoẻ mạnh mà để ông lão chết khát thì sao đành lòng. Chàng đeo gươm vào mình rồi mang bình đi kiếm nước. Những tiếng sột-soạt của đoàn thú chạy trên lá khô, những tiếng găm-gù của hồ đói tìm mồi, những tiếng rên-rỉ của hươu nai, tất cả sẽ làm táng đờm kinh-hồn kẻ rút-rát. Nhưng Thiếu-Lăng cả quyết đi và vững lòng tin ở tài mình.

Chàng tìm quanh tìm quẩn mãi mới thấy được suối nước ngọt. Mỗi bước đi lại vấp phải rễ cây mọc chồi trên mặt đất. Chàng mang được nước về cho ông cụ thì giấy rách tan, chân tay sây-sát. Ông cụ uống nước xong liền nằm quay ra ngủ. Cụ kêu lạnh không sao chợp được mắt. Chàng phải cởi áo ngoài khoác cho cụ mà cụ vẫn còn run cầm-cập. Cụ than thân mình già tuổi lão, sức vóc yếu ớt không chịu được sự rét mướt lạnh-lẽo, chàng lại đi kiếm củi khô đốt lên để ông cụ sưởi. Trong hang ấm-áp cụ già yên giấc ngủ, còn Thiếu-Lăng hoang tử tuy người mệt-mỏi cũng cứ ngồi lền đống củi để trông lửa. Có lúc chàng hơi thiu thiu buồn ngủ thì ông cụ lại dựa mình kêu lạnh và ngọn lửa gần

tàn, thế là chàng lại choàng thức giậy, vun củi vào lửa để gây cho to. Một đêm lục-đục, chàng thấy người mới như rắn. Nhưng chàng không hề kêu ca oán thoán vì có ai bắt-buộc chàng làm đâu. Tự ý chàng thấy ông cụ già nua, tuổi tác thì hết lòng giúp đỡ.

Sáng hôm sau, lúc mặt trời lấp-ló đầu non, ông cụ già vuôn vai thức giậy. Cụ lấy làm khoan-khoái, vì đã qua một đêm bình-tĩnh an-giấc. Cụ nhìn thiếu niên có vẻ bằng lòng:

«Thế nào, hôm qua người có được yên-giấc không. Lão đi cả ngày mệt quá, nên ngủ một giấc đến sáng chẳng biết giời đất gì nữa. Nhờ người đốt lửa, lão được ấm-áp dễ chịu quá. Chắc người ít ngủ đấy nhỉ.

— Dạ không can gì. Cháu đã tập quen khó-nhọc, vả lại cháu còn đương thời khỏe-mạnh thì một đêm mất ngủ có đáng kể gì.

— Người không oán lão chứ. Cái lão già lằm-cằm ở đâu đến làm mình sạo-sục cả đêm.

— Chết, có đâu lại thế, chúng cháu được hầu hạ các cụ là một sự hân-hạnh lắm rồi.

— Này, lão nói thật nhà lão giàu lắm người về chơi với lão rồi người ở với lão, chả nói giấu gì, lão giàu nhất thiên hạ chứ không phải thường đâu. Lão thấy người tử-tế nên muốn đem về nuôi. Người tha hồ mà ăn tiêu thỏa-ibích. Vua

chúa chưa chắc đã sang trọng bằng lão. Đã bao giờ người thấy nhà ai lát vàng, lát bạc chưa? Đã bao giờ người thấy vườn hoa mà bày những chậu ngọc quý chưa?

— Cháu cũng muốn về ở với cụ, nhưng cháu không thấy lòng ham thích giàu sang, vả lại cháu còn đang bận tâm vì một việc riêng không thể sao chiều ý cụ được.

— Giàu sang người không ưa hẳn sắc đẹp thì người thích? Lão nói thẳng, người đừng giận, với tuổi trẻ thì chỉ có ái-tình là đáng kể. Lão có một cháu gái nhan-sắc sinh đẹp. Lão dám quyết với người là công-chúa Như-Lan nổi tiếng nhất thiên-hạ, chưa chắc đã bằng. Nó lại là người hiền-đức. Riêng về hạnh đã hơn Như-Lan rồi. Nếu người bằng lòng, lão gả nó cho. Ấy tình lão nghĩ sao nói vậy, người cũng cứ thực tình với lão thì hơn không cần phải nói xa-xôi bóng gió gì cả.

— Được cụ thương như thế, cháu rất cảm ơn, nhưng hiện nay cháu không sao nhận nhời được. Cháu tiếc rằng gặp cụ khi muộn.

— Sao lại muộn? người đã thành gia thất chưa?

— Thừa cụ chưa, nhưng cháu đã yêu Như-Lan công-chúa thì cháu không thể yêu ai được nữa.

— Như-Lan công-chúa, hữu sắc mà vô hạnh

thì lấy làm quái gì.

—Cháu cũng biết thế, nhưng cháu đã nhất định rồi.

—Dầu sau này công-chúa có kém nhan-sắc. người cũng nhất định yêu mãi mãi chứ?

—Vâng, cháu không tham ngôi báu, cháu không hám bạc vàng, cháu chỉ biết yêu công-chúa thì cháu tìm cách cố lấy cho được.

Cụ già mỉm cười hỏi lại: Người có chắc rằng sau này không bao giờ thay lòng đổi dạ không?

Thiếu-Lăng hoàng-tử sốt-sắng trả lời: cháu xin cam-đoan như thế với cụ. Cụ già bảo: Thế người đã nghĩ được cách gì thay đổi tính-nết cho công-chúa? Người yêu thật đấy, nhưng công chúa vô-tình có bao giờ thêm đề ý đến người và sau này, sự vô tâm và những thói xấu sẽ làm phiền lòng người.

—Cháu chưa biết phải làm thế nào. Nhưng cháu chắc rồi nghĩ cũng phải ra. Cụ già tự nhiên mờ dần và biến thành đức Bồ-tát, ngồi trên tòa sen. Ngai bảo hoàng-lữ rằng:

—Ta hiện thành một cụ già để thử lòng nhà ngươi. Ta muốn biết rõ xem ngươi có xứng-đáng được lấy Như-Lan không. Người biết kính trọng người già cả, can-đảm, anh hùng, bao giờ cũng tin tài, sức mình, không có cái sợ-hãi vô lý, có lòng nhân-nại và biết thương người.

bằng ấy tính nết đủ tỏ ra người là một thiếu niên hoàn toàn, không như những phường lóa mắt vì danh vọng, vì nhan sắc. Vậy ta ban cho người chiếc vòng bạch-ngọc này để mang về sửa đổi tính nết cho công chúa.

Thiếu-Lăng hoàng-tử kính-cần nhận lấy vòng

trong suốt như pha-lê, trắng muốt không có một vết gì. Hoàng tử thấy cái vòng tuy quý giá vô cùng, nhưng cũng không có gì là khác lạ cả. Chàng đương ngẫm-nghĩ thì đức Bồ-tát hình như đoán được liền nói luôn.

— Đây là một cái vòng phép, tên là Đức-Hạnh. Người nào đeo vòng này đều sửa được tính nết. Làm điều gì xấu, cái vòng sẽ hóa ra đục

xám ngắt lại, và biến thành cái vòng đá. Nếu vẫn chưa biết hối cải, thì cái vòng đó lại đen kịt lại và đôi thành vòng bằng sắt. Đeo vừa nặng tay vừa xấu. Lúc ấy nếu có muốn rút bỏ ra, thì cái vòng lại khít chặt lại, làm cho^{an} đau-đớn không cùng. Người ta bắt-buộc phải nghĩ điều tốt, bỏ điều xấu. Người khá cầm cái vòng này mà đưa cho công-chúa.

Nói xong đức Bồ-tát biến mất. Thiếu-Lăng hoàng-tử nhìn lên trời vái tạ, rồi về kinh, thì vừa gặp ngày hết-hạn.

Vua cho vời mọi người vào bệ-kiến, và hỏi xem ai đã có cách gì hay. Người nào cũng lần lượt bày tỏ ý mình.

Có người bàn nên dùng lời nói ngọt-ngào để cảm-hóa dần-dần. Vua cũng đã thi-hành từ trước, nhưng không công hiệu.

Có người bàn nên dùng lời nói sảng, những phương-pháp bằng vũ-lực, để nạt-nộ, họa may có ăn thua gì chẳng. Vua không nỡ làm công chúa phải khổ, nên không bằng lòng lối dạy dỗ tàn-bạo ấy.

Có người bàn không cho công chúa ăn sung mặc sướng, bắt phải làm lụng như kẻ thường dân, rồi dùng cả lối ngọt và sảng, tùy theo trường hợp. Nhưng vua không bằng lòng cái cách bắt công chúa phải chịu khó nhọc.

Có người bàn nên dùng ái-tình để cảm - hoá công chúa. Vua nghe cũng xuôi tai, nhưng ai là người được công chúa để ý tới. Nói thì dễ mà làm lại khó.

Có người bàn nên mang những chuyện người xưa ra răn công chúa.

Có người dâng một viên thuốc nói rằng người nào uống viên thuốc vào, sẽ đổi tâm, đổi tính. Thuốc làm bằng trăm thứ lá lạ. Nhưng vua không dám tin, và cũng không dám cho uống sợ là bùa yêu thuốc dầu gì chẳng. Cho uống liều uống lĩnh nhờ xảy tai nạn thì khốn.

Sau cùng đến lượt Thiếu-Lăng hoàng-tử. Chàng tiến lên dâng vua vòng Đức-Hạnh.

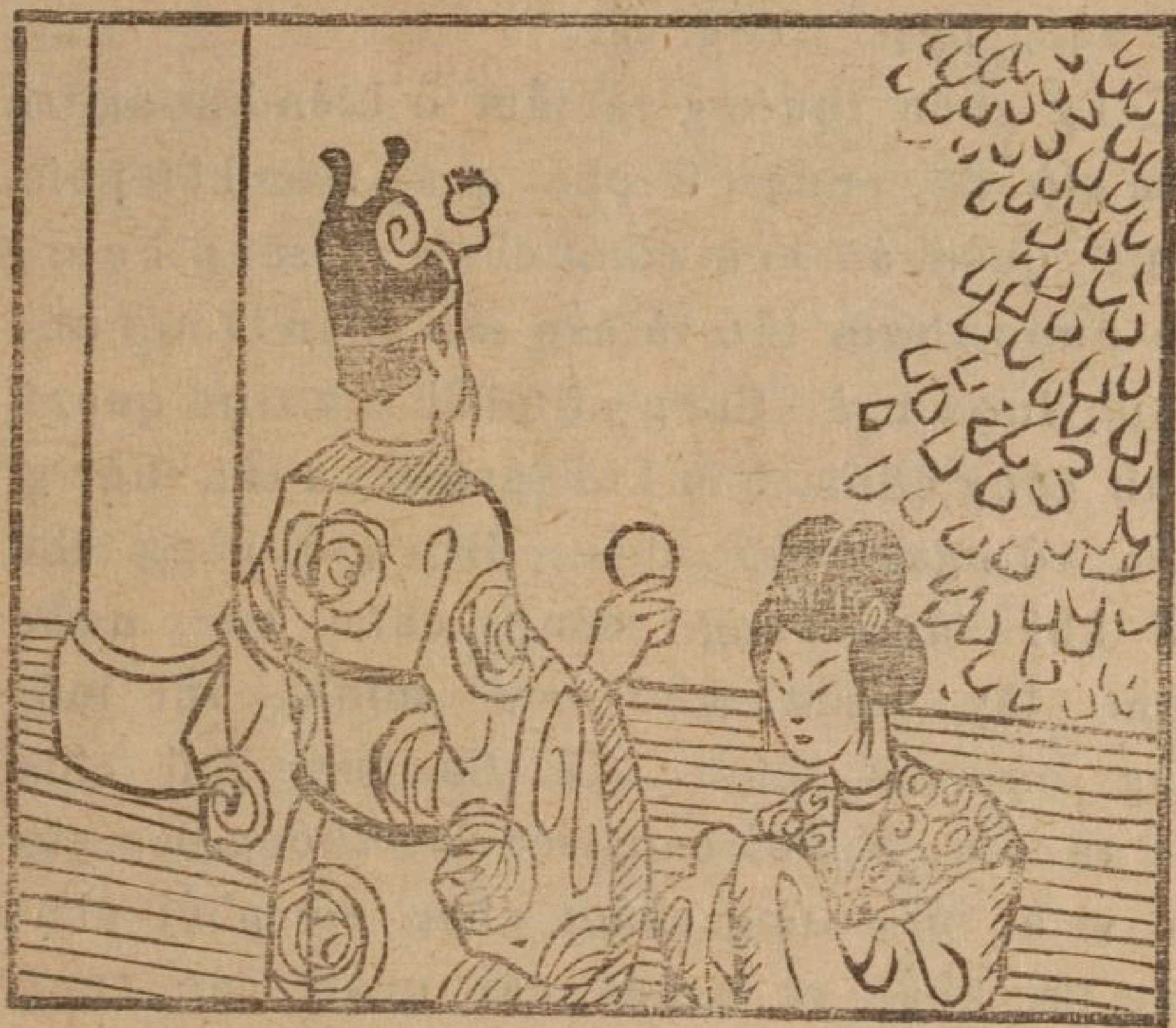
Chàng tâu qua cái công dụng lạ lùng của báu vật và theo lời vua, thuật lại truyện từ lúc một mình lang thang trên đường vắng cho đến khi gặp ông cụ già và những sự thử lòng như thế nào. Vua và mọi người nghe song đều khen hoàng-tử và cho rằng riêng hoàng-tử là đáng được lấy công chúa. Vua truyền bãi châu và lưu hoàng-tử lại trong cung. Ngài vui sướng trong lòng tin ở tương lai.

...

Vua vào cung, gọi Như-Lan công chúa đến, đưa cho cái vòng Bạch ngọc và nói : Có người

dâng cái vòng quý giá này. Ta thấy vòng đẹp nên cho con đeo con đeo.

Công chúa ngắm nghía cái vòng lấy làm thích lắm. Nàng đeo vào tay, thấy vừa vặn sinh sản. Cánh tay trắng như ngà lại đeo cái vòng trong vắt lấp lánh như toả hào quang càng lộ vẻ đẹp.

Công chúa mừng rỡ vì có cái đồ trang sức quý báu nên tạm quên hành hạ lũ con hầu trong chốc lát công chúa lại thành ra dễ dãi hình như trong lúc mình vui vẻ không muốn cho ai phải phiền lòng. Ai ai cũng tưởng công chúa dôi tính nết. Nhưng không, chỉ được một lát

công chúa không để ý đến cái vòng nữa thì chúng rào vẫn giữ chặt ấy.

Một con hầu vô ý đánh rơi đôi hài hoa xuống đất làm lấm mặt gấm cườm thủy soan. Công chúa sai dam vào buồng kín. Công chúa không để ý đến một vết ccn sam sấm hiện lên trên cái vòng ngọc trong vắt.

Công chúa thường ra tắm ở Liên-hương-trì. Đến giờ đó, cung-nữ phải quây màn bốn phía, mang quần áo của công chúa ra sông hương cho được thơm tho và sắp sẵn khăn tắm, nước thơm, lược ngà. Cung-nữ phải túc trực quanh mình công chúa. Mỗi khi công chúa cần thức gì phải có ngay tức khắc. Bao giờ cũng thế mỗi khi tắm xong, công chúa súc nước thơm, lấy khăn khô lau mình rồi mới dùng lược ngà chải đầu. Các cung nữ chia việc ra làm. Người nào việc ấy, không bao giờ lẫn vì ai lúng túng chậm chạp sẽ phải phạt ngay tức khắc và người cai quản các cung nữ cũng bị tội nữa. Hôm nay sau khi tắm xong, công chúa gọi lấy lược chải đầu. Người cung nữ coi về việc ấy tưởng công chúa còn lâu mới gọi đến cũng như mọi khi trước nên thả thuyền đi hái hoa sen. Đến lúc công chúa gọi, vội vã quay thuyền vào bờ, bất ngờ trong lúc vội vàng đánh úp cả thuyền.

Lên đến bờ, người ướm như chuột lại chậm mất nhiều thì giờ. Công chúa bức mình vì phải đợi lâu bắt nhin đói và phải trở thuyền suốt ngày trên mặt hồ. Như thế kẻ cũng đã tử tế lắm vì tội không phải nhỏ mà tránh được đòn là tốt lắm rồi. Một vết sạm hiện trên vòng ngọc. Một phần vòng hóa đá. Công chúa vẫn vô tình không biết. Nhưng vua đã trông thấy rồi.

Công chúa có hàng bao nhiêu thứ áo nên cung nữ phải để ý xếp đặt và nhớ cẩn thận. Mỗi khi công chúa muốn mặc thứ gì phải đi tìm ngay. Mỗi thứ áo một đồ trang sức riêng. Áo dát thủy soạn phải dùng vòng và lược dắt nạm kim cương. Áo kim tuyến dùng những thứ bằng vàng cầu ngọc. Áo màu thanh-thiên dùng toàn đồ ngọc thạch. Áo màu hồng dùng hồng ngọc. Bao giờ cũng phải nhớ như thế. Buổi chiều công chúa ra vườn ngự uyển xem hoa cung nữ phải mang áo màu nguyệt bạch, đồ trang sức bằng bạch ngọc, đôi hài bằng bạc. Người cung nữ đã nhầm đưa ra bộ quần áo màu hồ thủy, đồ nữ trang bằng bích ngọc và đôi hài gấm hoa san-hô. Công chúa thấy cung nữ làm sai ý mình đập tan đồ trang sức, xé quần áo và giầy ném đi rồi bắt đánh đòn người cung nữ. Ngay lúc ấy, hoàng-hậu vào thăm

con và theo ý vua đề tâm nhìn cái vòng bạch ngọc. Một nửa chiếc vòng đã sám lại và hóa đá. Công chúa chợt nhìn thấy cái vòng liền lấy làm ngạc nhiên vô hạn.

— Ô hay, sao cái vòng Bạch ngọc lại thế này ?

— Đó là tại con đấy, con ạ.

— Con có làm gì đến nó. Hoặc con có đánh bần thì nó bần chứ sao nó lại cảnh cách như đá thế này.

— Cái vòng này có phải vòng bằng ngọc thường đâu. Nó còn có tên là vòng Đức-hạnh.

— Vòng Đức-hạnh ?

Vua chợt vào đến nơi, liền tiếp :

— Phải đấy con ạ. Cái vòng này có đức tính lạ là người đeo nó muốn cho nó hóa ra đá hay hóa ra sắt nó sẽ hóa luôn.

— Nhưng con có muốn nó hóa ra đá đâu. Trông thế này xấu lắm thà đừng đeo còn hơn.

— Con không muốn thế nhưng việc làm của con đã khiến nó hóa ra đá.

— Việc làm của con ? Con có làm gì đâu ?

— Con không nhớ rằng con đã thiếu độ lượng và dạ thương người. Cái vòng này sẽ hóa ra đá một khi con làm điều xấu. Nó lại còn hóa ra sắt một khi con làm điều gì xấu hơn. Con có biết tại sao một nửa cái vòng lại hóa đá không ? Chắc con không bao giờ để

ý tới việc của con làm nên con cho là thường. Trước hết, ta nói cho con rõ rằng cái vòng này là của đức Bồ-tát chứ không phải của người đời. Việc con làm phải hay trái đều rõ rệt hết, con không sợ sự sai lầm vì trời phạt có bao giờ lầm lẫn. Ta đã đề ý đến cái vết đá sau khi con phạt người cung nữ vì mãi chơi không kịp đến ngay lúc con gọi. Người cung nữ đó cũng có lỗi nhưng hình phạt nặng quá nên mới có một phần vòng hóa đá. Trước lần thứ hai vừa rồi một vết đá hiện lên sau khi con phạt người cung nữ đã đánh rơi đôi hài của con xuống đất. Cũng vì lẽ trên nên chỉ một phần vòng hóa đá. Còn lần này thì con đã phạm, đập vỡ cả ngọc, xé rách cả áo và hài. Nếu con ở vào một gia đình nghèo khổ thì con sẽ biết rằng kiếm được đồng tiền khó khăn lắm. Những thức con phá đi có thể khiến cho một gia đình sống sung sướng đến trọn đời mà không phải làm gì cả.

— Cái vòng này xấu lắm. Con không đeo nữa đâu.

— Con cứ thử tháo ra xem có được không ?

Công chúa rút mãi tay ra nhưng không sao được. Dùng hàng trăm cách mà đành chịu. Vua thấy vậy thương hại nói:

— Thôi con ạ, con cứ để nguyên vậy, con

muốn nó trong đẹp thì có khó gì đâu, con chỉ chịu khó sửa đổi những thói quen ngày trước. Con sẽ thấy nó sáng lên và lên nước đẹp vô ngần khi mà con có đức hạnh hoàn-toàn.

Bất đắc dĩ công chúa phải theo nhưng hậm hực tức tối vô cùng. Công chúa cau có, hay gắt gỏng, hơi một tý gì cũng giận dữ. Cái vòng sạm dần và chỉ còn một phần ba bằng ngọc nguyên lành. Công chúa lại càng bức dọc thêm. Sự khó chịu chỉ chờ cơ hội để bùng lên và vỡ ra. Ngay chiều hôm ấy, công chúa lấy cơm dọn chậm hơn ngày thường, mắng cung nữ rậm rĩ và hất đồ cả những móm ăn cùng cơm xuống đất. Đĩa bát vàng ngọc méo mó và vỡ tan tành. Cái vòng sạm hẳn và biến thành đá : những thức nuôi sống người mà lại bỏ vứt đi.

Công chúa phát khóc vì cái vòng xấu quá và nặng chình chịch. Càng nhìn vòng đá càng tức. Mặt lúc nào cũng cau có. Hai mắt phượng đỏ lên vì khóc vì tức tối, lòng mây lá liễu chau lại. Vua và hoàng hậu thương con nhưng nghĩ bụng lần này may ra công chúa mới biết sửa mình.

Ngày hôm sau là ngày lễ sinh nhật công chúa nên cứ theo lệ thường một bữa tiệc rất trọng-thể bày trong hoàng cung và các quan cùng các

nhà quý phái đều được vời vào dự yến. Một ngày đại hội, thiên-hạ đều dự nên công-chúa phải có mặt để thần-dân chúc tụng. Thiếu-Lăng hoàng tử cũng được vời vào vì vua và hoàng-hậu nhân cơ hội ấy để hai người, công chúa và hoàng tử gặp nhau. Ý vua và hoàng hậu muốn se hai người nhưng còn e công chúa chẳng bằng lòng.

Cung điện trang hoàng rất lộng-lẫy. Những bức diềm toàn bằng thủy soan căng trên các cửa. Những chậu vàng, cây ngọc, lá san hô, hoa mã não bày la liệt. Những ngọn bạch lạp chiếu sáng ngời. Quan khách y quan tề chỉnh đến dự yến. Âm nhạc nổi lên những điệu du-dương trầm-bồng, những nàng cung nga mặc lụa là tha thướt múa những điệu uyển chuyển nhịp nhàng. Đã tới giờ hội yến, mà chưa thấy công chúa tới. Vua và hoàng hậu băn khoăn mong đợi.

Trong khi ấy, Như - Lan công - chúa đương nổi cơn thịnh nộ. Lũ cung-nhân khiếp đảm run như cây sậy. Chúng nó đã vội-vàng quên cả sự sông hương quần áo cho công-chúa. Chúng lại bôi tóc hồng nữa làm cho công-chúa cau kinh vô ngần. Công chúa sai đánh thì chúng lại viện đức hiếu sinh của-thượng đế mà xin công-chúa tha lỗi cho. Công-chúa lại càng bức dọc và trong lúc nóng nảy thốt ra những lời

ngạo mạn, không coi ai ra gì nữa. Công-chúa đã phạm một tội rất lớn là có ý khinh bạc, nói năng càn rỡ bỉ báng cả thượng-đế tối linh thiêng và đức phật tổ. Cái vòng đá biến thành vòng sắt, màu sẫm ngất, nặng trĩu cả tay. Công-chúa khóc rung rức.

Vua và hoàng hậu đợi lâu quá liền vào tìm

thì thấy công-chúa ngồi tựa kỷ nước mắt chan hòa. Vua khuyên giải :

— Con nghĩ mà xem, chỉ cốt giữ mình một chút thì làm gì nên cơ sự được. Con phải biết kính trên nhường dưới, đừng nên để cho sự tức giận làm mất lễ phải thì bao giờ vòng ngọc lại hóa sắt. Cái vòng lấy ra không được nữa và càng làm đều không phải nó càng siết mạnh vào tay lúc ấy lại khổ sở nhiều. Muốn cho nó sáng ra và trong suốt nghĩa là hóa ngọc thì

con phải sửa đổi tính nết đi. Bây giờ con nên ra dự tiệc và nghĩ cách sám hối. Con cứ ngồi đây không ích gì đâu. Đi, đi con, con cứ tạm quên đi và vui vẻ, đừng để mất lòng những người tử tế đến chúc mừng con.

Công chúa nhận lời vua là phải và theo vua cùng hoàng hậu dự yến. Cái vòng sắt nặng chũu trên tay. Công chúa nhăn mặt mỗi khi nhắc tay lên. Vua đưa Thiếu-Lăng hoàng tử ra bảo với công-chúa rằng chính hoàng tử là người đã được đức Bồ tát ban vòng Đức-hạnh. Như-Lan nhìn hoàng tử bằng con mắt đầy trách móc. Hoàng-tử cúi mình thi lễ và nói mấy câu hối-hận. Vua dàn sắp cho hai người được cơ hội trò truyện vì vua không để ý đến cò-tục ngăn giữ hai người và vua cũng biết hoàng tử là người chính đính.

Hoàng tử xin lỗi công chúa và nói không ngờ cái vòng ngọc biến thành ra sắt để làm phiền lòng nàng. Công chúa có vẻ ngượng ngùng muốn dấu tay đi nhưng hoàng tử nói để rồi chàng sẽ cầu xin đức Bồ-tát lấy lại chiếc vòng Đức-Hạnh. Công chúa nghĩ lại những việc làm ngày trước và nhận thấy mình vô lý quá.

Công chúa hối hận khóc và bảo hoàng tử cứ để nguyên cái vòng sắt, đó là một cái hình phạt mà công chúa phải chịu là đáng lắm rồi.

Những giọt nước mắt trước kia là những giọt nước mắt của lòng tức tối bức dọc còn những giọt nước mắt bây giờ là những giọt nước mắt của sự sám-hối chân-thành. Giọt nước mắt rỏ xuống tay, chảy qua vòng sắt và khiến cho vòng sắt biến thành đá rồi sáng dần lên, trong dần ra và sau cùng, quanh cổ tay nồn nà của công chúa có một chiếc vòng trong suốt như pha lê, trắng như tuyết. Công chúa chợt trông thấy mừng quá. Hoàng-tử cũng mừng vì biết rồi ra công chúa sẽ thành một người đức hạnh hoàn toàn.

Từ đấy, những cung nga đều ngạc nhiên vì sự thay đổi tính tình của Như-Lan công chúa. Lòng nhân từ của công chúa đều được mọi người ca tụng không ngớt. Vua và hoàng-hậu sung sướng vô cùng.

Cách đấy ít lâu một đám cưới rất vĩ-đại làm cho kinh-thành náo nức: Thiếu-Lăng hoàng tử kết duyên cùng Như-Lan công chúa.

Người ta ở đời ai cũng cần phải có bạn, nhưng tìm được một người bạn tốt thật là hiếm. Vậy muốn biết người bạn tốt phải như thế nào hãy đón đọc:

NGƯỜI BẠN GÁI (của Thiếu-Sơn)

« Người bạn gái » sẽ là cuốn sách gối đầu giường của hết thảy các bạn thanh-niên nam-nữ

Sách giấy hơn 200 trang cuối Novembre 41 sẽ có bán
Nhà xuất bản Công-Lực, 9 hàng Cót Hanoi

Sách Hoa Mai số 1

CON SÁO TRẮNG

của **Thy-Hạc** — Giá 0\$10

Chuyện rất vui, ngộ nghĩnh Hiện đã được nhiều thư bạn khen loại sách Hoa Mai là loại sách có ích cho các bạn học-sinh của các ông bà đốc các trường công và tư.

Giải thưởng sách Hoa Mai

Các bạn mua 1 cuốn sách HOA MAI số 1, giá 0\$10, được dự cuộc thi học-sinh lấy giải thưởng. Giải nhất là 1 con sư tử bằng đồng đen, đáng giá 30\$00 (ảnh dưới) và nhiều giải khác nữa. Các bạn xem thể-lệ cuộc thi ở bìa sách Hoa Mai số 1

ĐÃ XUẤT BẢN

Thám hiểm mặt trăng

(Hoa Mai số 2) của VŨ - TINH

Một cuốn truyện xưa nay chưa từng có, rất bổ ích cho các bạn học sinh. Xem xong quyển truyện này bằng học 100 bài cách tí

THAM THÌ THÂM

(Hoa Mai số 3) của NGUYỄN-VĂN-NGHIÊM

Chuyện Ả - rập rất ly kỳ, đã xảy ra dữa nơi sa-mạc hoang vu, có những sông cát giải đến tận chân trời. Chuyện vui.

SẴP XUẤT BẢN

LÚ KHỈ - ĐỘC

của LAN-KHAI

Thám hiểm Hỏa - Tinh

của VU - TINH

Một cuốn sách rất bổ ích cho các bạn học sinh. Viết rất công phu. Chuyện vui, xem rất ham.